The Wardrobe (2024) Mark Tholander

Performance. Premiere på Kunsthal Aarhus som del af udstillingen Ensembles and Monsters.
The Wardrobe kombinerer performance, mime, teater og koncert. Forestillingen havde fokus på fællesskaber. Gennem allegorier om familien, skabes der refleksioner om samfundet, og omvendt. Familiesammenkomsten er en personlig erfaring, som de fleste har et intimt forhold til – men samtidig bliver ideen om den harmoniske kernefamilie brugt politisk som et idealbillede på samfundet. Dette skaber en strukturel normalitet der ekskluderer dem, som ikke passer ind i normen. På denne måde hænger vores ideer om familiens fællesskab sammen med den måde, vi skaber fællesskaber i samfundet på. Fællesskabet ses som stabil og som en sikker havn, hvor det at ligne hinanden skaber en samhørighed. Men hvad med den familie, som ikke passer sammen? Hvad med det og dem, som ikke passer ind i samfundets normalitet? Fra dette udgangspunkt arbejder The Wardrobe med fællesskaber i flere skalaer – fra de nære relationer til oplevelsen af et folkeligt fællesskab.

Under performancen skildres en gruppe, der kunne være en familie. De forsøger at finde sammen gennem biavl som en fælles tradition – hjemsøgt og drevet af nostalgi efter det, de engang var. Dragterne giver en ensartethed og lighed som gruppe, men slører også deres identiteter og deres individualitet. Dragterne indkapsler dem i en ubrydelig afstand fra hinanden og omslutter hvert medlem i en uigennemtrængelig skal af isolation fra omverdenen.

Efterhånden bliver tingene vendt på hovedet. Familien bliver til en fantasi og en genstand for forhandling. Garderoben, traditionelt en beholder for vores ydre lag – det tøj, vi bærer for at møde verden – bliver en tærskel, der udfordrer seerne til at genoverveje deres forhold til hverdagens genstande og den naturlige verden.

I sidste ende fungerer biavlerfamilien som en allegori for vores tid. Deres kamp afspejler vores egen kamp med identitet, tilhørsforhold og den evigt skiftende karakter af menneskelige relationer. Hvad er sammenhold? Med hvem og for hvem? Hvad er slægtskab? Og kunne den fragmenterede og usammenhængende familie tjene som en anden model for fællesskab? Vi bærer med os nødvendigheden af at se ud over konventionelle definitioner af familie og fællesskab – og at forestille os nye måder at være sammen på i en verden, der ofte synes designet til at holde os adskilt.

Se uddrag af performancen (4 min): https://vimeo.com/972414285/19cfb845eb
Se videodokumentation af hele performancen (19 min): https://vimeo.com/936938465/2b0562cf59

The Wardrobe (2024) Mark Tholander
Performance. Premiere på Kunsthal Aarhus.
Videodokumentation af hele performancen: https://vimeo.com/936938465/2b0562cf59

Under performancen er fraværets æstetik i centrum. Naturen mangler iøjnefaldende, men dens tilstedeværelse mærkes gennem biavlens ritualiserede handlinger. Et kontrolritual udført i et tomt rum. Tilbage står en række bistader, men bierne er forsvundet. Dette fravær af den naturlige verden afspejler fraværet af familiære objekter – de håndgribelige markører for fælles historie og tilhørsforhold. Gennem dette tomrum lader forestillingen det, der virkelig binder os sammen, bliver obskurt.

Mimeteknikkerne i The Wardrobe er et vidnesbyrd om den suggestive kraft og dermed publikums rolle i at skabe fortællingen. Publikum læner sig frem, anstrenger sig for at se, hvad der ikke er der. Vi bliver mindet om, at de strukturer, vi ofte tager for givet – familie, samfund, nation – i bund og grund er kollektive overbevisninger. De eksisterer, fordi vi er enige om, at de eksisterer. En fælles fiktion, der former vores virkelighed. Disse overbevisninger kan distancere os fra hinanden og verden som helhed. Men hvad sker der, når vi begynder at stille spørgsmålstegn ved disse antagelser? Forestillingen peger på, at der heri ligger et potentiale for radikal genfortolkning af vores sociale bånd.

Weary Chuckle #1-#2 (2024) Mark Tholander
Skulpturer (stol, brocher, biavlerdragt, kobberklokker)
Weary Chuckle #1 og #2 agerede både rekvisitter til performancen The Wardrobe samtidig med at de var selvstændigt skulpturelle værker. Skulpturerne tematiserede sårbarhed, og de barrierer, vi konstruerer omkring os selv.

Weary Chuckle #2 (2024). Stol, brocher, 80 x 79 x 74 cm.
Weary Chuckle #2 består af en lænestol dækket med et væld af brocher: en hverdagsgenstand, typisk forbundet med afslapning og sikkerhed, omdannet til en potentielt farlig overflade. Vores kendskab til brocher giver en øjeblikkelig kropslig respons til minde om, at nålen på en broche, hvis den ikke er fastgjort korrekt, uventet kan trænge igennem huden. Dette refererer til normaliteten som body horror: en hverdag, der bliver fremmed, og et ubehag, der rejser sig fra det velkendte.

Weary Chuckle #1 (2024). Biavlerdragt, kobberklokker. 50 x 120 cm.
Weary Chuckle #1 består af et biavlerkostume dækket af kobberklokker. Dragten fungerer som en hinde, der opererer som en barriere, samtidig med at den trækker en parallel til det faretruende ved bistader. Klokkeklyngen spreder sig som et udslæt: en reference til eksem, som er en tilstand, hvor huden reagerer mod sig selv, indefra og ud. En beskyttelsesdragt mod en omverden, der udvikler sig til et kropsligt fænomen. Når den bruges som rekvisit i forestillingen, bliver dragten et lydinstrument. Når performeren bevæger sig, skaber klokkerne en kakofoni af akustiske klanglyde. Dette auditive element transformerer den visuelle metafor af et udslæt til en audutiv markør, hvilket peger på, at vores indre uro kan manifestere sig kropsligt, når kroppen udsættes for normative prægninger.

A fertile subject for offensive talk (2024) Mark Tholander
Videoinstallation. Del af soloudstilling på c4 projects, København, Danmark.

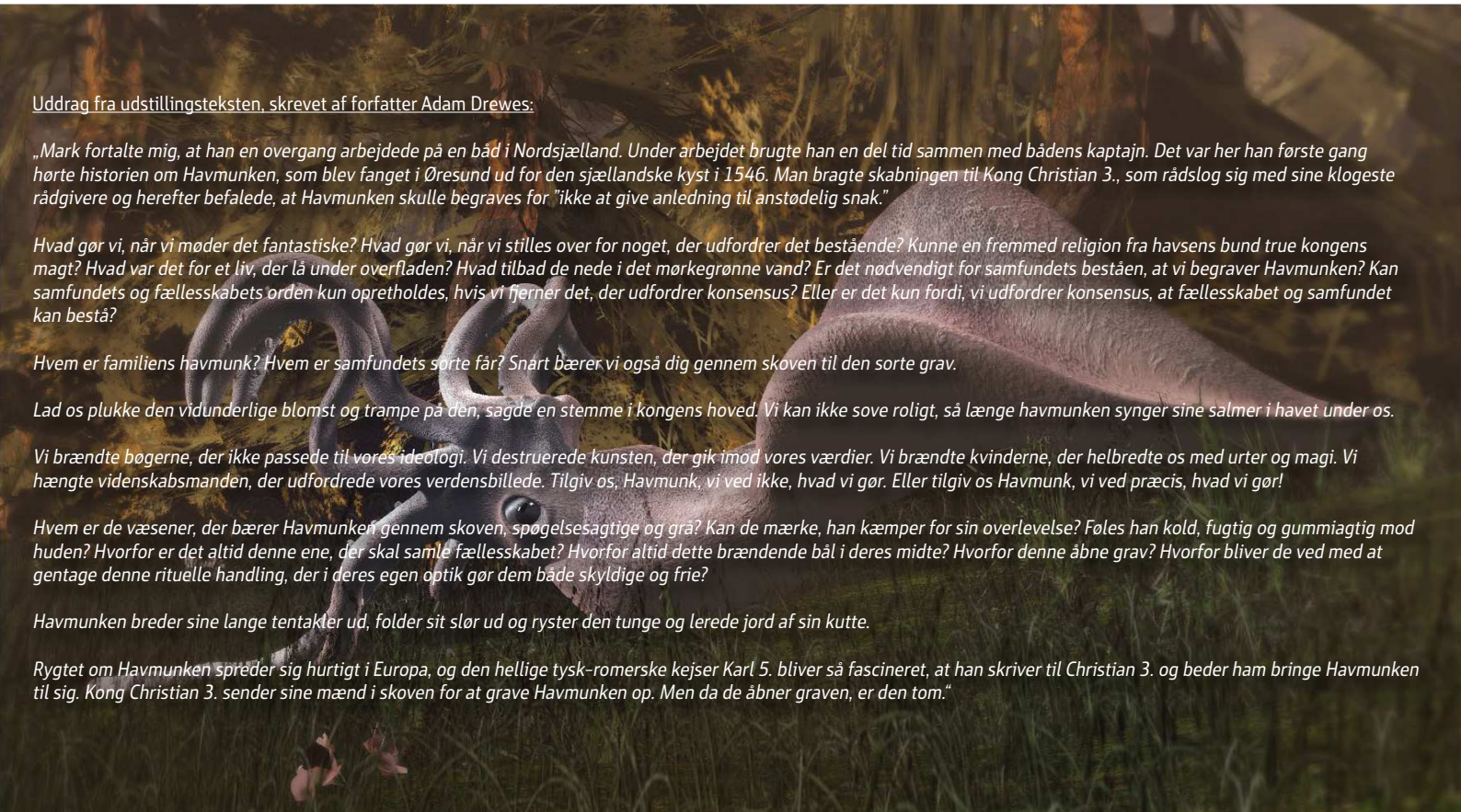
Sidste år havde jeg et job på en båd, hvor jeg hjalp kaptajnen med at fortøje båden, rense dækket og lignende opgaver. Det var her – i løbet af de mange timer på båden sammen – at jeg første gang hørte historien om „havmunken", som ifølge historiske overleveringer blev fanget ved Sjællands kyst i 1546. Fiskerne troede de havde trukket en munk med fiskekrop op fra havet, eller at det var en præst fra et havfolk. Med stor sandsynlighed var det i virkeligheden en tiarmet blæksprutte af en størrelse aldrig set før, måske af arten Architeuthis Dux, hvis hoved kunne ligne en munkekutte. Da den daværende konge, Christian 3., hørte om det, beordrede han, at det "afskyelige" væsen skulle begraves hurtigst muligt, så det ikke kunne opildne til "stødende snak" i offentligheden. På denne måde fik præsten fra havet en verdslig begravelse. Historien om havmunken blev en fortælling, som jeg stadig undres over, siden jeg hørte det fra kaptajnen dengang. Hvorfor var det så vigtigt, at dette væsen skulle fjernes fra offentlighedens blik? Med fortællingen om havmunken som linse, skaber videoinstallationen refleksioner over hvordan det ukendte bliver betragtet som farligt og en trussel for den normative orden.

Se fuld version af filmen her (5 min): https://vimeo.com/944440439/65ce3db9d7

Video still, 3D animation, A fertile subject for offensive talk

Udstillingen var en del af c4 projects udstillingsprogram The Kinship Programme, der i hele 2024, med udgangspunkt i den øko-feministiske tænker Donna Haraway, sætter fokus på fællesskabets strukturelle, politiske, poetiske og kritiske potentialer.

Uddrag fra udstillingsteksten, skrevet af forfatter Adam Drewes:

„Mark fortalte mig, at han en overgang arbejdede på en båd i Nordsjælland. Under arbejdet brugte han en del tid sammen med bådens kaptajn. Det var her han første gang hørte historien om Havmunken, som blev fanget i Øresund ud for den sjællandske kyst i 1546. Man bragte skabningen til Kong Christian 3., som rådslog sig med sine klogeste rådgivere og herefter befalede, at Havmunken skulle begraves for "ikke at give anledning til anstødelig snak."

Hvad gør vi, når vi møder det fantastiske? Hvad gør vi, når vi stilles over for noget, der udfordrer det bestående? Kunne en fremmed religion fra havsens bund true kongens magt? Hvad var det for et liv, der lå under overfladen? Hvad tilbad de nede i det mørkegrønne vand? Er det nødvendigt for samfundets bestående, at vi begraver Havmunken? Kan samfundets og fællesskabets orden kun opretholdes, hvis vi fjerner det, der udfordrer konsensus? Eller er det kun fordi, vi udfordrer konsensus, at fællesskabet og samfundet kan bestå?

Hvem er familiens havmunk? Hvem er samfundets sorte får? Snart bærer vi også dig gennem skoven til den sorte grav.

Lad os plukke den vidunderlige blomst og trampe på den, sagde en stemme i kongens hoved. Vi kan ikke sove roligt, så længe havmunken synger sine salmer i havet under os.

Vi brændte bøgerne, der ikke passede til vores ideologi. Vi destruerede kunsten, der gik imod vores værdier. Vi brændte kvinderne, der helbredte os med urter og magi. Vi hængte videnskabsmanden, der udfordrede vores verdensbillede. Tilgiv os, Havmunk, vi ved ikke, hvad vi gør. Eller tilgiv os Havmunk, vi ved præcis, hvad vi gør!

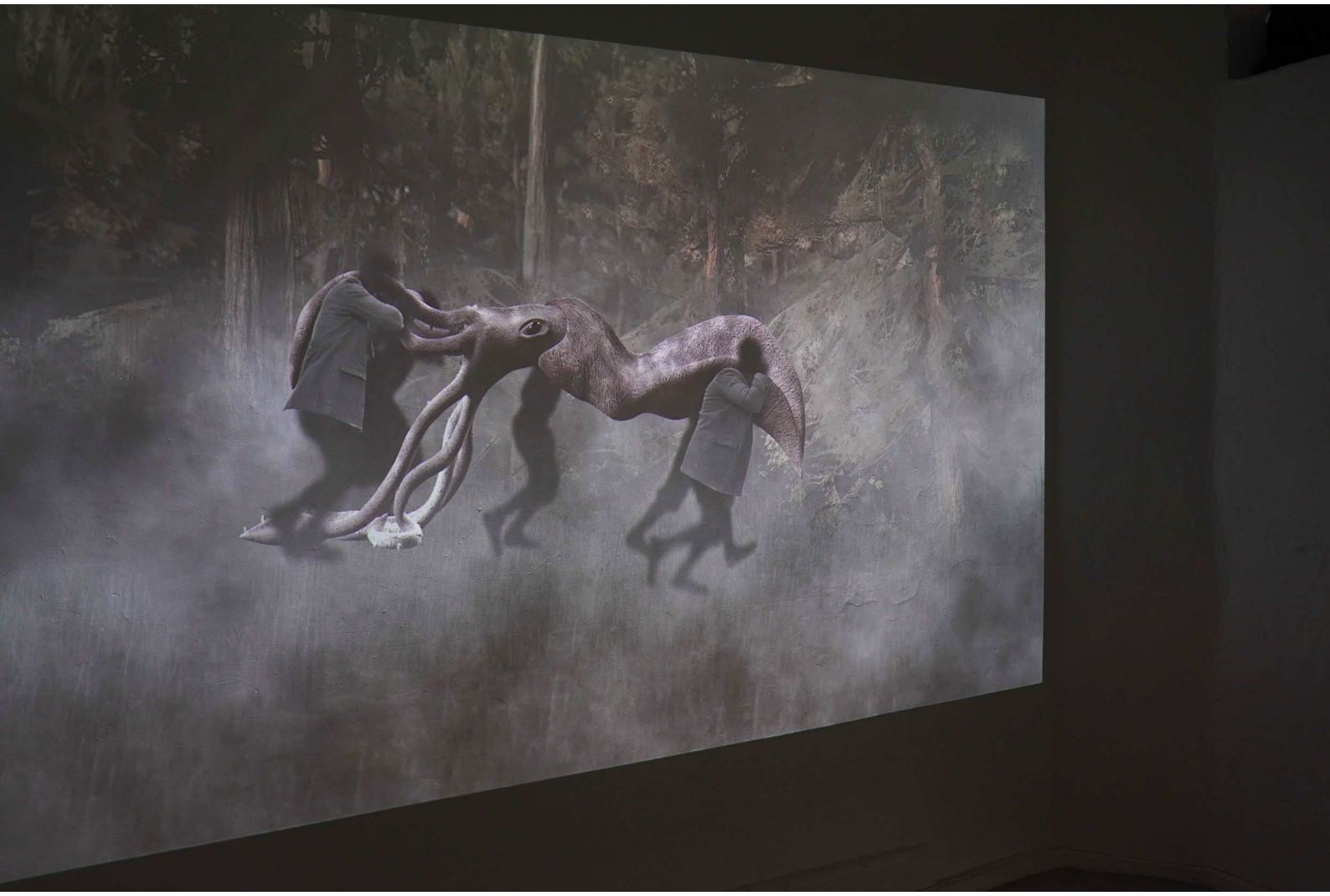
Hvem er de væsener, der bærer Havmunken gennem skoven, spøgelsesagtige og grå? Kan de mærke, han kæmper for sin overlevelse? Føles han kold, fugtig og gummiagtig mod huden? Hvorfor er det altid denne ene, der skal samle fællesskabet? Hvorfor altid dette brændende bål i deres midte? Hvorfor denne åbne grav? Hvorfor bliver de ved med at gentage denne rituelle handling, der i deres egen optik gør dem både skyldige og frie?

Havmunken breder sine lange tentakler ud, folder sit slør ud og ryster den tunge og lerede jord af sin kutte.

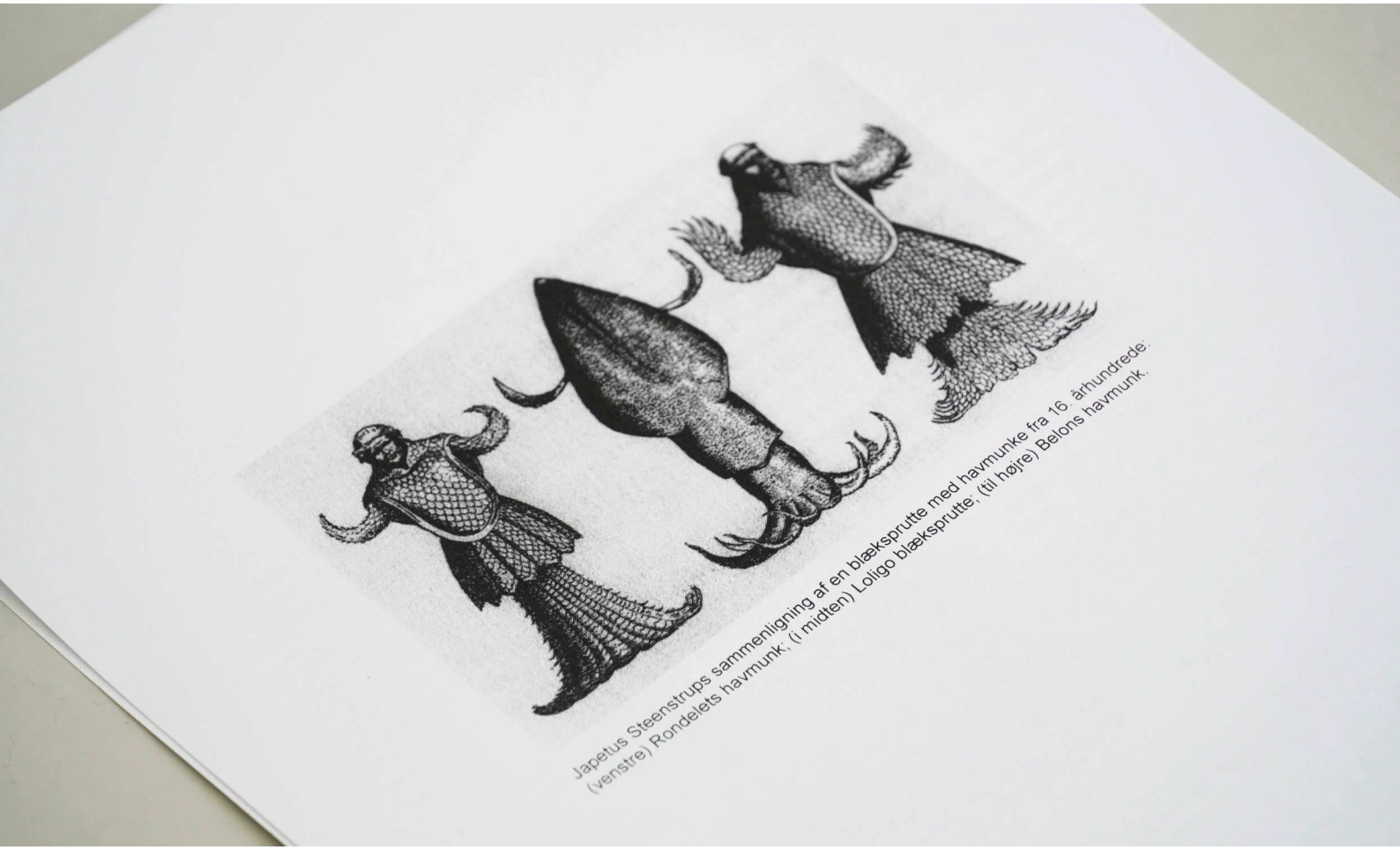
Rygtet om Havmunken spreder sig hurtigt i Europa, og den hellige tysk-romerske kejser Karl 5. bliver så fascineret, at han skriver til Christian 3. og beder ham bringe Havmunken til sig. Kong Christian 3. sender sine mænd i skoven for at grave Havmunken op. Men da de åbner graven, er den tom."

A fertile subject for offensive talk (2024)
Videoinstallation. c4 projects, København, Danmark.

Mark Tholander

Installation view, c4 projects.

Installation view, c4 projects.

We. They. There. (2022)
3-kanals video og 8-kanals lydinstallation.
Installation views, VEGA, København. Kurateret af Matthias Borello og Jacob Fabricius.
Udviklet i samarbejde mellem VEGA og Art Hub Copenhagen, som en del af VEGAs nye strategi om at arbejde på tværs af kunstarterne. Installationen er en nyfortolkning af en animationsfilmserie i løbende udvikling siden 2016. Serien er et samarbejde med musikere, kombineret med en hybrid out-of-sync animationstilgang.
Værket arbejdede med temaer som liminalitet (mennesker, der befinder sig i et socialt limbo, i fastlåste situationer mellem sociale forventninger) og hvordan det usammenhængende udgør en vigtig del af fællesskaber, hvor brudflader pludselig opstår i det normatives lineære forløb, så snart det kommer ud af fatning.

Videodokumentation af installation (3-kanalers video and 8-kanalers lydinstallation, VEGA): https://vimeo.com/769155688
Link til video preview (redigeret til 1-kanal stereo): https://vimeo.com/779220662/517ed5fa8b

We. They. There. (2023)
2-kanals videoinstallation.
Installation view på This Is Not a Church, Seoul, Sydkorea. Kurateret af Chunghyung Lee.
Min første soloudstilling i Seoul, Sydkorea, på udstillingsstedet This Is Not a Church. Udstillingsstedet benytter lokalerne fra en tidligere kirke, hvilket dannede en scenisk ramme, som udstillingen arbejdede med installatorisk.

PRESSE OM FILMTRIOLOGIEN “WE. THEY. THERE.”
Triologien var i produktion fra 2016 til 2021.

Louise Steiwer, Kunstkritikk, 2019
“Mark Tholander, der, som en del af kunstnerkollektivet Piscine, allerede har en del udstillingserfaring, overbeviser med udstillingens nok mest helstøbte værk. Videoinstallationen er optaget i et green screen rum. Efterfølgende er hænder og ansigter redigeret ud af det færdige værk, hvorfor tøjet nu synes at danse rundt på egen hånd. Parret med computeranimerede baggrunde giver det en sjov effekt, der tilfører den ellers lidt glatte animation et taktilt, kropsligt element.

Vi befinder os i en restaurant, hvor flere forskellige scener udspiller sig i forlængelse af hinanden. Restaurantejeren viser huspianisten ind igennem et virkelig stort industrikøkken, hvor grøntsagerne bogstaveligt talt flyver igennem luften. Et par spiser middag og taler meget detaljeret om vejret, mens landskabet suser forbi restaurantens vindue, som sad de i en togkupe. Og midt i videoen afbrydes det hele af et karaokenummer: «The link is delayed along the road. Connection is late on the road. This is the way,» synges der med melankolsk stemmeføring. Kameraføringen knytter de forskellige scener sammen til en formel fortælling om at befinde sig på parallelle linjer, der aldrig mødes.”

Claus Carstensen, Mai Misfeldt & Anders Kold, 2019
“Teltpælene er revet op, og det er ikke nemt at finde hverken fodfæste eller ståsted i Tholanders filmværk. Med referencer til både orkestre, køkkener og restauranter føres vi som på et samlebånd fra scenarie til scenarie. Pointen er blot, at vi i gængs forstand ingen vegne kommer. Der er ikke en harmonisk fortælling, men heller ikke avantgardernes åbenlyse stormløb på de gamle historier. Der sker ikke rigtig noget andet end at vores tillid til rammer og formater langsomt gnaves ned. Man kan oplagt pege på ledefigurer som amerikanske Ian Chang og britiske Ed Atkins. Tholanders værk sætter sig igennem som uhyggeligt og nok så præcist i signalementet af vores tid.

Tholanders værk virker, og dette er en ros, i dets konstante gliden mellem nærvær og ubestemmelig distance. Kød og blod er det ikke rigtig relevant at tale om, og det er just pointen. Og et vilkår fornemmer man. Det er som om vi mellem time-lapses, kommercielle jingler og ornamenter, kun den digitale verden kan frembringe, er på vej, men altså ingen steder hen rigtigt. Der er, forstår man, forsinkelser på vejen, links er forsinkede, forbindelser ligeledes og noget er afbrudt.”

